AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl 0.50 voor elken regel fl. 0.07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129

E Courant aki ta sali toer dia Saora.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl 10,—pa anja.
Un number só fl. 0,20
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl. 0.07½.

Curaçao, [illegible] Januari.

Waarom bijzonder onderwijs?

Nu de volgende week de Katholieke bijzondere scholen weder geopend worden, kan het wellicht zijn nut hebben in hoofdtrekken na te gaan, hoe het onderwijs onzer Katholieke jeugd in de lagere school zijn moet, en wat wij van de zoogenaamde neutrale school hebben te denken. Zij, die voor hunne kinderen eene godsdienstige opvoeding verlangen, zullen dan zien, dat de thans bestaande staatsscholen zulk een opvoeding niet geven, terwijl anderen misschien zullen overtuigd worden van de noodzakelijkheid om, willen zij niet te kort schieten aan hunne verplichtingen jegens hunne kinderen, deze naar bijzondere scholen te zenden.

De opvoeding van Katholieke kinderen moet zoo zijn, dat zij van jongs af doordrongen worden van de geloofs- en zedenleer der Katholieke Kerk. Leven volgens Gods wil is immers het eerste en hoogste in het leven: God kennen, dienen, beminnen is onze taak: andere, tijdelijke dingen komen slechts op de tweede, ondergeschikte plaats. Doch wat het voornaamste en het hoogste is, daarvoor moet ook de eerste plaats en het meest gezorgd worden; wat ons geheele leven moet beheerschen, moet ook op een bijzondere wijze de opvoeding van het kind beheerschen. De opvoeding derhalve en de school, zoover deze tot opvoeding dient, moeten eerst en vooral daarop gericht zijn, dat het kind doordrongen worde van de Katholieke geloofs- en zedenleer en zóó gevormd, dat het vanaf het ontluiken der rede, de kennis, den dienst en de liefde Gods leert beoefenen als het eerste en het voornaamste, dat al het overige beheerschen moet.

Dit leerde ook Z. H. Paus Pius IX in een schrijven van den 14den Juli 1844 aan den Bisschop van Freiburg, waar hij sprekende over de volksscholen, die voor de kinderen van alle klassen der maatschappij openstaan, zegt:

"In die scholen moeten de kinderen reeds van de eerste jeugd af met ijver en zorg worden onderwezen in de geheimen en voorschriften van onzen allerheiligsten godsdienst en nauwgezet worden gevormd tot godsvrucht en zedelijk gedrag, tot godsdienstigheid en behoorlijke levenswijze. En in diezelfde scholen moet vooral de godsdienstleer zóó de eerste plaats in leering en opleiding innemen en alles beheerschen, dat de andere kundigheden, die daar aan de kinderen geleerd worden, als bijkomende zaken voorkomen" (namelijk in vergelijking met het godsdienstonderricht).

En elders schrijft dezelfde Paus:

"Wanneer, in welke plaatsen of landen ook, werd ondernomen of ten uitvoer gebracht dat allerverderfelijkst pogen om het gezag der Kerk uit de school te verdrijven, en de jeugd ongelukkig werd blootgesteld aan schade ten opzichte des geloofs, dan zou de Kerk gedwongen worden alle geloovigen te waarschuwen en hun te verklaren, dat zulke scholen, van de Kerk vijandig, in geweten niet mogen worden bezocht."

Volgens een schrijven van de Congregatie de Propaganda Fide aan de Bisschoppen van Noord-Amerika, een schrijven, dat goedgekeurd en bekrachtigd werd door Paus Leo XIII, drukken deze woorden van Pius IX, wijl ze steunen op het natuurlijk en goddelijk recht, een algemeen beginsel uit en strekken zich uit tot alle landen, „waar eene zoo allerverderfelijkste opleiding der jeugd ongelukkig mocht zijn ingevoerd.

Dezelfde beginselen zagen wij uitgesproken door de Bisschoppen van Nederland in hun mandement van 22 Juli 1868:

"Waar wezenlijk gevaar zou wezen, dat de kinderen in verkeerde richting van denken en handelen zouden worden gestuurd, daar zou het volstrekt ongeoorloofd worden van zulk een school gebruik te maken."

En wijlen Mgr. Van Ewijk, Apostolisch Vicaris van Curaçao, sprak in zijn schrijven van 28 April 1885 aan zijn seculieren en regulieren clerus over de noodzakelijkheid der Katholieke scholen op de volgende wijze:

„Iedereen weet, dat een godsdienstloos onderwijs geen andere dan godsdienstlooze menschen vormen kan. Ook is het aan iedereen bekend, hoedanig de zeden van een godsdienstloozen jongeling zijn zullen, wanneer hij eenmaal tot den leeftijd der hartstochten gekomen is. Willen wij dus de zeden onzer Christenen voor de toekomst verbeteren, dan is het volstrekt noodig, dat wij Katholieke jongensscholen oprichten; ja, dit is gebiedend noodzakelijk."

Iedereen, die zien wil, ziet in het voorgaande duidelijk den plicht voor Katholieke ouders aangegeven ten opzichte der school, en met name der lagere school in het bijzonder. Zij moeten hunnen kinderen godsdienstig onderricht, godsdienstige opleiding en vorming verschaffen; het Katholieke kind moet een echt Katholieke school hebben.

Maar, zal men zeggen, gij behoeft uwe kinderen, wanneer zij de staatsscholen bezoeken, niet zonder godsdienstige opvoeding te laten; geef dat onderricht, die opleiding buiten den schooltijd! Waarom toch moet de godsdienst bij de andere vakken gehaald worden?

Het antwoord ligt uit hetgeen wij gezegd hebben voor de hand. Dan is het godsdienstonderricht als een der andere kundigheden, die het onderwijs bevat. Maar het godsdienstige moet immers, én in de achting van het kind én in de toepassing en beoefening, het voornaamste zijn en al het andere beheerschen. Daar komt nog bij, dat dan dikwijls of gewoonlijk verreweg de meeste en geschiktste tijd wordt besteed aan wat bijzaak is, vergeleken met het godsdienstige, en voor dit blijft dan het minste over. Vervolgens: reeds daardoor wordt het kind benadeeld, dat die overige zaken zonder verband met het godsdienstige onderwezen worden, en aan het kind geleerd wordt als hoofdzaken dingen te beschouwen, die op zijn minst *naast*, niet *onder* het godsdienstige staan. En dit nadeel mag niet gering geacht worden; uit het reeds gezegde is dit gemakkelijk af te leiden.

Een ander gevaar, een groot gevaar voor het geloof en de onschuld der kinderen op de neutrale scholen spruit voort uit den omgang met den onderwijzer, zoo deze een ongeloovige, of onder welken naam ook een vijand is van het Katholiek geloof of van de Katholieke deugd. In zijn naïveteit en eenvoud beschouwt het kind zoo gemakkelijk en als vanzelf den onderwijzer als een voorname en verheven persoonlijkheid. Met zijn onverschilligheid in het godsdienstige, met zijn minachting van het Katholiek geloof, van God zelf misschien, heeft de ongeloovige onderwijzer een vreeselijk wapen in het ambt, hem toevertrouwd. De onderwijzer heeft het in de hand om de kinderlijke eenvoudigheid te pas en te onpas, te goeder en kwader gelegenheid om den tuin te leiden en te verschrikken, en hoe meer onverwacht en verborgen die kunstgrepen zijn, des te verderfelijker zijn ze.

Wij sluiten met het woord van wijlen Mgr. Joosten in zijn Vasten-mandement van 1894:

FEUILLETON.

"'t Staat in de krant!"

Er is een tijd geweest in mijn leven, dat ik honger leed als een paard. Ik was dan ook niet kieskeurig in het aannemen van het eerste het beste baantje, dat me eenig slijk der aarde kon bezorgen. Maar, al zeg ik het zelf, ik hield in dien tijd ook veel te veel van de theaters en van de pret, van 't spel en van den drank, en al had ik de schatten van Rothschild gehad, ik zou er niet mee rondgekomen zijn.

In afwachting van de zoozeer begeerde schijven, was me elk baantje welkom (behalve natuurlijk dat, waarbij ik me in 't zweet te werken had).

Onder andere bezigheden, waar misschien wel een luchtje aan was, maar die mij toch "money" bezorgden, was die van concierge of portier in een speelhuis. Ik ontving daar nog al eens een paar fooitjes en maakte kennis en vriendschap met allerlei personen. Ook leerde ik er eenen maken, als de burgemeester bende wat des burgemeesters was, zich gereed maakte om ons speelholtje te overvallen. Eens meende de burgemeester de zaak ernstig en ons "huis" werd gesloten. De houder kwam met z'n gebeente terecht in de gevangenis en dientengevolge kwamen mijne zaken zóó te staan, dat de klok voor mij nooit het etensuur aanwees.

Zóóver was het, toen een jongeheer, dien ik had leeren kennen in het speelhuis, me aansprak. 't Was iemand van lage gestalte en misschien van nog lager karakter. Hij had een bleeke gelaatstint, een haartje of drie, vier onder z'n neus en een postje, dat hem belette van honger te sterven. Welnu die jongeheer wist een plaatsje voor me als portier in het bureau van twee, drie kranten, die ik buitengewoon graag las, omdat ze altijd vol stonden van pastoors en nonnetjes en ons een zeer breede opvatting van het leven voorspiegelden.

Ik kwam dus op dat bureau en, ik beken, dat ik verheven oogenblikken doorbracht met te luisteren naar een twaalftal "redacteurs," begaafd met tongen vlug als ratels en scherp als scheermessen. Alle avonden kwamen ze bij elkaar op het bureau en bij koffie en sigaren werden de bladen saamgeflanst, die 's Zaterdags en 's Woensdags verschijnen moesten.

Hij, die als directeur optrad, was iemand zonder een sikkepitje geest, zonder een halven cent ideeën; maar hij nam de zaak nog al ernstig op en moest zijn uiterste best doen om baas te blijven van zijne mederedacteuren, die den gek staken met hem met de kranten en met alleman.

— Zeg man, — zoo sprak hij eens op een Donderdagavond tusschen elf en twaalf, — zeg man, geef me toch eens wát nieuws; morgen moet de krant gezet worden en ik moet nog drie en een halve kolom vullen.

— Ik weet een nieuwtje van belang, riep er een uit den hoop. En ik ben er zelf bij geweest. Het berichtje moet maar in een kleedje gestoken worden en dan naar de pers! Gisteren was ik in Alfaravilla en daar zag ik me waarachtig, dat de pastoor zijn huishoudster bij den arm had.

— Prachtig! Prachtig! weerklonk het in koor.

— Pyramidaal! herhaalde een tegenkoor.

— Ik moet er bij zeggen, dat het een oud, versleten besje was, dat haar been gebroken had en dat nu vastgehouden door den pastoor voor 't eerst op een muil weer naar de kerk ging.

— Maar dat zetten we er niet bij, riep de directeur, we hebben genoeg aan 't eerste.

— Natuurlijk, natuurlijk, klonk het van alle kanten.

— Ik heb een ander berichtje!

— Zeg op, Vincent.

— (Hij leest voor). Zedelijkheid der pastoors. Wij hebben gelegenheid gehad de bibliotheek eens na te zien van den kapelaan van Aravalepa, en zonder er over verwonderd te staan, (want wij kennen dat volkje) hebben wij tusschen eenige latijnsche boeken een groote menigte exemplaren ontdekt van *De Bibliotheek der kuischheid*, van *De onnoozele* en andere van hetzelfde gehalte, waarmede hij zonder twijfel zijne ledige oogenblikken doorbrengt. En die heeren moeten nu anderen zedelijkheid prediken!

— Heerlijk, heerlijk, riep er een uit,

— Die dolk gaat tot aan het heft er in, riep een liefhebber van vechten.

— En hebt *gij* dat gezien? vroeg er een, die er toch wel wat vreemd van opzag, dat hij, die antwoordde op den naam van Vincent bij een priester aan huis was geweest.

— Wel zeker, maar ik moet zeggen, dat *ik* met die boeken liet venten, en dat die kapelaan, zoodra hij ze zag, ze in eens allemaal opkocht en er een vuurtje van gemaakt heeft; nu moet ik toch

„Zou het nu niet van een onvergefelijke minachting getuigen, indien Katholieke ouders met voorbijgaan der Katholieke scholen hunne kinderen naar andere scholen heenzonden! Zou het met betrekking tot den plicht der ouders, om hunne kinderen *godsdienstig op te voeden*, voor het geweten niet onverantwoordelijk zijn, wanneer zij hunne kinderen aan het gevaar eener niet-godsdienstige opvoeding blootstellen, terwijl de gelegenheid tot een godsdienstige aangeboden wordt? Nogmaals zij dan hier de ouders op het hart gedrukt, dat zij, beseffend welke zware plicht op hen rust, de gelegenheid om hunnen kinderen een christelijke leiding te geven niet ongebruikt laten, maar hen toevertrouwen aan de bijzondere Katholieke scholen, die wij in ons midden bezitten. Dan zal een geslacht van godsdienstige mannen en nuttige burgers gekweekt worden, die niet slechts hunne plichten jegens God getrouw zullen vervullen, maar ook zich verdienstelijk zullen weten te maken voor de maatschappij."

———o———

J. H. M. ELLIS. ✠

Op Nieuwjaarsdag omstreeks drie uur in den namiddag overleed alhier na het ontvangen der H. H. Sacramenten der stervenden de Weledele Heer J. H. M. ELLIS in den ouderdom van ruim 51 jaren.

Dit droevig bericht bevat in weinige woorden een verlies zoo groot, dat niemand onzer het naar waarheid beseft. De achtenswaardige familie ELLIS treurt over het heengaan van haar vader, een groote vriendenschaar over het verscheiden van een oprechten vriend, Curaçao over den dood van een zijner beste zonen, de Katholieke Kerk op ons eiland over het sterven van haar, wij mogen wel zeggen, trouwsten verdediger. Maar wie begrijpt die droefheid in al haar omvang, wie gevoelt alle smarten te gelijk der wonde, welke de dood hier in één oogenblik sloeg!

Wij zullen hier niet er op wijzen, met wat toewijding de Heer J. H. M. ELLIS lid [illegible] nuttige en liefdadige instellingen, noch hoe hij [illegible] lang de plechtigheden in de Sint Anna-kerk van Otrabanda verhoogde door zijn altijd even godvruchtig en dikwijls bezield orgelspel. Alleen wenschen wij te herhalen, wat het leven van den Heer ELLIS luide verkondde en wat zijn dood en uitvaart, zoo noodig, nog met luider stem uitsprak: de Heer ELLIS was een man, die zonder schroom uitkwam voor de Katholieke beginselen.

Hij was Katholiek, maar niet ten halve: hij had het Katholiek geloof lief en verdedigde het, waar het noodig was, met het vuur der overtuiging; hij begreep de noodzakelijkheid van den godsdienst en daarom was zijn leven altijd en overal in overeenstemming met dien godsdienst, daarom kon hij een echt Katholiek huisgezin vormen, dat een voorbeeld is voor de Curaçaosche maatschappij; hij vond zijn troost in het vervullen der verplichtingen, welke de Katholieke Kerk oplegt en daarom was hij bij de moeilijkheden des levens altijd vol vertrouwen, altijd blijmoedig: in één woord de Heer ELLIS was een Katholiek, een geloovige van den echten stempel en daarom, wij leggen nadruk op dit woord, was hij bij iedereen, zoowel bij den hoogste als bij den laagste, geacht en geëerd. Hij heeft het overtuigend bewijs geleverd, dat de godsdienst, het Katholiek geloof niet verlaagt maar verheft, en wanneer wij thans met eerbied staren naar zijn beeld en zijn nagedachtenis bij allen in zegening is, dan is dit, omdat hij de ware levenswijsheid gezocht heeft daar waar zij te vinden is, bij den godsdienst.

Geen groote daden kenmerkten het leven van den Heer ELLIS, en toch werd dat leven onmisbaar geoordeeld niet alleen voor zijn huisgezin maar ook voor de maatschappij, waarin hij zich bewoog, voor de Kerk, waartoe hij behoorde. Geen groote daden kenmerkten zijn leven, maar die ééne alles overtreffende daad heeft hij verricht: met de grootste nauwgezetheid, zonder aanzien van persoon, maar ook zonder iemand te kwetsen, getrouw tot in het laatste uur is hij alle verplichtingen van het godsdienstig en maatschappelijk leven nagekomen.

Toen hij dat grootsche werk had volbracht, kwam de dood, niet in zijn verschrikking, maar zacht kloppend om toegelaten te worden, weifelend bij het rooven van een zoo kostbaren schat. Hij kwam en hij vond den dienaar bereid om in te gaan in het huis der eeuwigheid. En toen de kunst niet meer baten mocht om een dierbaar leven te bewaren, legde de Heer ELLIS met algeheele onderwerping aan Gods H. Wil het moede hoofd te rusten, de zijnen opwekkend hun vertrouwen te stellen op den Vader in den hemel en terwijl zijn eigen hart ineenkromp van smart bij het zien der tranen van zijne echtgenoote en kinderen, hunne droefheid nog lenigend door zijn bemoedigend woord.

De Heer ELLIS was een man, die zonder schroom uitkwam voor de Katholieke beginselen. Toch had die Katholiek bij uitnemendheid, die in woord en in daad een godsdienst beleed door velen dikwijls geminacht, een uitvaart en begrafenis, zooals zelden hier wordt aanschouwd. De Apostolische Vicaris met zijne priesters kwam om te getuigen, dat een waarachtig strijder Gods was heengegaan, de vertegenwoordiger van het hoogste gezag in den Staat ging in den lijkstoet en wees op den uitstekenden burger, dien de kolonie verloor en alle standen onzer maatschappij prezen als om strijd den man, die ten grave gedragen werd.

Beati mortui, qui in Domino moriuntur, Zalig zijn de dooden, die in den Heer sterven: deze uitspraak is bij den dood van den Heer ELLIS bewaarheid in den letterlijken zin van het woord en de vervulling dezer zaligspreking hebben wij ten deele reeds gezien bij zijn graf. Wij dan, die treuren met die den afgestorvene dierbaar zijn, bidden, dat zijn verheven voorbeeld onder ons mannen moge opwekken zooals hij, Katholieken, op wie Christus' Kerk bouwen kan, burgers, die de ware kern vormen van de maatschappij.

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

Kerkelijke berichten.

Verleden week Zaterdag kwamen hier aan met de *Prins Willem III* van den *K. W. I. M.* acht Eerwaarde Zusters Religieuzen Penitenten-Recollecten van de Congregatie der Onbevlekte Ontvangenis te Roosendaal. Zij zijn gekomen om vooral met het oog op de nieuw gestichte meisjesscholen te Scharloo de onderwijskrachten der Eerwaarde Zusters te versterken. De reis van Holland naar hier was zeer voorspoedig en de overtocht van Amsterdam naar Suriname werd in zestien dagen volbracht.

***

Den dag na aankomst van de *Maracaibo* van de *Red D Line*, met welk stoomschip Z. D. H. Mgr. A. R. SILVA, Bisschop van Merida, en de studenten van dat bisdom hier verwacht worden, dus hoogstwaarschijnlijk aanstaanden Maandag zal het Groot-Seminarie te Scherpenheuvel plechtig worden ingewijd.

***

Heden vertrekt de Eerwaarde Heer A. ELLIS, Student in de godgeleerdheid en onlangs tot Diaken gewijd, naar het Groot Seminarie te Scherpenheuvel om daar zijne studiën te vervolgen.

***

Laatstleden Donderdag hebben de Eerwaarde Zusters, twaalf in getal en bestemd voor de nieuwe stichting in de parochie van Pietermaai, haar nieuw huis te Scharloo betrokken. De inzegening van het Zustershuis en van de daarbij behoorende kapel had dienzelfden dag in allen eenvoud plaats.

Havennieuws.

In ons nummer van 24 December spraken wij van een ongeluk, dat bij het vertrek der *Prins Willem V* van den *K. W. I. M.* van Suriname naar Amsterdam op de rivier de Suriname gebeurde, doch waarvan wij toen geen verdere bijzonderheden konden mededeelen. Ofschoon het een zeer treurig ongeval is, geschiedde het toch niet onder die vreeselijke omstandigheden, welke de onvolledige berichten deden vermoeden. De mail van Suriname, welke hier met de *Prins Willem III* arriveerde, bracht het volgend bericht aan:

Een treurig ongeval vond Zaterdagmiddag 4 December bij de uitvaart van de *Prins Willem V* naar Nederland plaats. Een der matrozen CORNELIS VAN DE VELDE had het ongeluk van het bovendek af in het ruim te vallen, waarbij hij hevige verwondingen bekwam aan borst en hoofd. De *Prins Willem V*, hoewel reeds tot het vuurschip gevaren stoomde terug naar Fort Nieuw-Amsterdam, opdat hem daar betere geneeskundige hulp zou kunnen worden verleend dan aan boord mogelijk was. Het mocht evenwel niet gelukken hem in 't leven te houden, hij stierf ongeveer drie kwartier na aankomst. De ongelukkige was een jonge man, die als lichtmatroos zijn eerste zeereis deed.

***

Zooals men weet, onderhoudt de *Leonor*, die onder Hollandsche vlag vaart, geregeld de verbinding tusschen Santo Domingo en ons eiland. Het schijnt echter, dat dit schip niet aan alle aanvragen van reizigers en expediteurs kan voldoen, daar een ander schip onder Dominicaansche vlag, de *Eagle* ook nog in de vaart is gebracht. De *Eagle* zal elke maand een reis maken van Curaçao naar Santo Domingo en omgekeerd en op die reizen waarschijnlijk ook Aruba aandoen.

***

Het stoomschip *Merida* van de *Red D Line*, dat hedenmorgen hier van La Vela de Coro aankwam, zal morgen [illegible] naar Maracaibo vertrekken om vandaar de stoomboot *Alliance* hierheen te sleepen. Zooals men weet, liep voor eenigen tijd de *Alliance* met averij te Maracaibo binnen, waar door het Venezolaansch gouvernement op dit schip beslag werd gelegd. Niet dan met de grootste moeite is de eigenaar, de Heer L. B. SMITH erin geslaagd de *Alliance* terug te krijgen, echter heeft hij van zijn eisch tot schadeloosstelling moeten afzien, daar hij zijn stoomboot niet onder de vlag van zijn eigen land, de Amerikaan-

---

op een of andere manier wraak zien te nemen op het kapelaantje voor de kool, die hij me gestoofd heeft.

— Goed overlegd, riep de directeur; men kan wel zien, dat ge voor romanschrijver in de wieg zijt gelegd; want je weet van een mug een olifant te maken. Maar gaat door, heeren, ik kom nog kopij te kort voor twee kolommen.

— Ik weet niets meer.

— Ik ook niet.

— Ik ben uitgeput.

— Dus moet ik het met die twee nieuwtjes doen? Da's veel te weinig. Maar zouden wij "De Portretten naar het leven" niet weer doorzetten? Daar vallen de lui nog al in.

— Ja, maar die zijn zoo gemakkelijk niet te maken!—

Ik dacht toen bij mij zelven: ik zou wel eens portretten willen maken van jullie, o leugenaars!

— Och kom, zei de directeur, daar zie ik zoo zwaar niet in; wat men niet weet, dat zuigt men maar uit z'n duim. Schrijf, Hector, en we zullen de lui eens even leeren, hoe wij nieuwsbladen redigeeren.

En Hector schreef: Verschrikkelijk schandaal. Eenigen tijd geleden hebben wij uitgevaren tegen de clericale gewoonte van zieken te biechten en bij de andere voorbeelden, die wij hebben aangehaald, voegen wij het historische feit, dat wij gaan meedeelen en waartegen niets in te brengen valt. De pastoor van Benimelò heeft een zijner penitenten met veel geld verplicht een testament te maken te zijnen gunste, hem dreigend dat hij hem de absolutie zou weigeren in het uur des doods en dat de zieke voor eeuwig in de hel zou gaan, als hij het niet deed. Wij geven aan de openbare verachting prijs deze handelwijze van den pastoor van Benimelò, die........

— Dat is gelogen! Met die woorden stoof een der aanwezigen op, die onder de lezing op z'n stoel had zitten draaien, alsof de mat vol spelden zat. Dat is gelogen! De pastoor van Benimelò is mijn eigen neef, en hij kan zijn wat hij wil, maar hij is eerlijker dan gij allen te samen.... en die zaak, sapristi! kan hij niet uitgevoerd hebben en hij zál het ook niet doen........

— Ja maar, wie zegt u, dat het waar is? onderbrak de directeur met een langzaamheid, die in staat zou zijn om een marmeren standbeeld een aanval van zenuwberoerte te bezorgen.

— Maar als 't niet waar is, waarom dicteert gij het dan om publiek te maken? riep de andere uit en werd bleek van kwaadheid.

— Bedaard wat, man! Denkt ge soms, dat wij *De Oproeper, De Stem der Waarheid, Het Weekblad* gesticht hebben om waarheden te schrijven? Dan waren we in den aap gelogeerd; dan konden we onze pennen gerust wegleggen; dan was er voor ons geen cent te verdienen. Wilt ge niet, dat ik schrijf: de pastoor van Benimelò, goed, dan schrijven we: de pastoor van Benicalabara......In elk geval, die ons lezen, zullen die plaats niet gaan zoeken, en hoe vetter de leugen is, hoe gemakkelijker de lezers ze slikken.

Toen kon ik me niet meer inhouden. Ik deug niet, dat wil ik graag bekennen, ik heb veel, heel veel op mijn kerfstok, dat wil ik er heel graag bijvoegen, maar ik heb een eerlijk hart, al zeg ik het zelf. Ik werd vuur en vlam. Ik schold ze uit voor bedriegers en schurken. De troep stoof op. We werden handgemeen, één tegen twaalf, dat kon ik niet volhouden en deerlijk getroefd werd ik eindelijk van de trappen geslingerd. Niet uit wraak, maar tot waarschuwing besloot ik onder aan de trap, zoodra mogelijk deze geschiedenis op papier te zetten. Ze diene tot wekker voor de slapers, die alles maar aannemen, waar of onwaar, alleen daarom, *omdat het in de krant staat*.

Uit schaamte echter van ooit tot het janhagel in de pers behoord te hebben verzwijg ik mijn waren naam en teeken mij N. N. Maar men gelieve aan deze letters geen andere beteekenis te hechten dan die, welke van oudsher iedereen er aan geeft. Anders zou misschien kunnen gebeuren, wat eens een schrijver overkwam, die zijne artikelen teekende met O. O. Op die onderteekening werd de volgende tirade gedicht:

O. O.

Ik ben een nul en nogmaals nul,
Ofschoon ik heele kranten vul.
Mij is één nul geenszins genoeg,
Wel ik 't *record* der nulheid sloeg.

De nullen in de maatschappij
Zijn nimmer van verwaandheid vrij;
Ook ik zit vol van 't tijdelst nat
Gelijk een opgeblazen pad.

Geen zaak, waar ik mij niet mee moei!
Geen arbeid, dien ik niet verknoei!
Maar schoon ik mij in 't duister hul
Ik ben en blijf een groote nul.

Een nul, die achter 't cijfer staat,
Verheft dat cijfer menig graad.
Maar ik sta als een nul vooraan,
Die slechts met nullen aan kan gaan.

O Oliedomkop, die ik ben,
O Oolijkst knikken, dat ik ken!
O, O, wat was ik eenmaal dwaas,
O, O, wat ben ik 't nog, helaas,

Zoo fantaseer ik als een Bach
Een fuga op mijn naam, maar ach,
Die groote meester had z'n eer
Niet weggegooid als ik weleer.

Maar zwijgen zal ik nimmer doen;
Ik was geen nul dan met fatsoen.
Houdt, bid ik mij niet voor een sul,
Ik ben en blijf: Een dubble nul.

N. N.

———o———

sche, maar onder de Dominicaansche vlag had laten varen.

***

Deze week werden door de Heeren HELLMUND & Co., Agenten van den *K. W. I. M.* alhier, de dagwijzers van de stoomschepen dier maatschappij voor het dienstjaar 1898 verspreid. Als altijd munten deze dagwijzers wederom uit door groote duidelijkheid, welke ten zeerste bevorderd werd door den eenvoud bij de uitvoering.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Bernardus de Windt y fam., L. M, Turneggs, Eduardo Rauber, M. J. laurdl, I. H. Everta, Porvia & C°., Juan Pontoja, Jestenia Haling Alexis, Meijkamp, Ana Salzedo R, Rodelfina Ras, Luis Sprock, Ersida Le Broom, John H. Evertsz, Leonora Morara, Pablo B. Weyman, Elisabeth Betrian Ramon Baiz (4).

Niet voor bestelling of verzending vatbaar de volgende ongefrankeerde drukwerken: C. F. Muskus, A. van Praag, M. Z. de Espriella, David Pinto, Dr. Victor A Zerpa.

Onderwijs.

De ouders, wier kinderen gebruik zullen maken van het onderwijs, dat op de Katholieke bijzondere scholen gegeven wordt, herinneren wij er aan, dat, die scholen, gevestigd te Otrabanda, Scharloo en Pietermaai, aanstaanden Maandag wederom zullen geopend worden.

Leger.

Hedenmorgen werd op het plein voor het Raadhuis onder het spelen der muziek van het garnizoen de gouden medaille voor langdurigen dienst voor het front der troepen uitgereikt aan den Heer K. VAN EPS, sergeant bij het garnizoen en lid van het militaire muziekkorps alhier.

De Weledel Gestrenge Heer P. TERGAU, Kapitein-Commandant van het garnizoen, die vergezeld was van drie Officieren, sprak tot den gedecoreerde een kort woord van gelukwensching en wekte, wijzend op den Heer VAN EPS, de aanwezige soldaten op diens voorbeeld te volgen.

Politiezaken.

Gelukkig zijn de rumoerige dagen van Kerstmis en Nieuwjaar wederom voorbij. Of ze minder rumoerig geweest zijn dan in andere jaren, zullen wij niet uitmaken, zeker is het, dat vooral de ernst der Kerstdagen op vele plaatsen in de stad ten zeerste is gestoord. Dat het volk zijn tijd van openbare ontspanning heeft, wij hebben er vrede mee, mits er gezorgd worde, dat die ontspanning de perken der betamelijkheid niet te buiten gaat; maar waarom nu juist op de Kerstdagen vrijheid gegeven wordt om zich op de openbare straat te vermaken, begrijpen wij niet. Kerstmis toch is voor den Christen het feest bij uitnemendheid, dat hij zoo gaarne in stille godsvrucht viert en het is billijk, dat op dat feest een stad, waar het grootste getal der inwoners Christen is, de verlangde stilte en rust beschermt en bewaart. Hiervan uitgaande zal men moeten toegeven, dat een overheid, welken godsdienst zij ook is toegedaan, in geen geval vermaken mag toelaten, welke de stilte verstoren, die een indrukwekkend feest zooals Kerstmis meebrengt.

Indien dit reeds geldt voor alle plaatsen der stad, meer nog is het van toepassing voor straten en pleinen, waar zich kerkgebouwen bevinden; zoo ergens dan heeft de Christen, gelijk de Israeliet op zijne feesten in de synagoge of tempel, recht te eischen, dat hij door niets gehinderd worde bij de plechtigheden en oefeningen, welke op sommige dagen in die gebouwen verricht worden.

Dat recht is dit jaar op de onrechtvaardigste wijze onthouden aan de Katholieken, die op den eersten Kerstdag de Katholieke kerk van Otrabanda bezochten. Straatrumoer en lawaai, zooals alleen parvenus gewoon zijn in het openbaar te maken, begonnen reeds 's avonds vóór Kerstmis en duurden den geheelen eersten Kerstdag onafgebroken voort. Had men zich op de eene plaats heesch geschreeuwd en, wij mogen er wel bij zeggen, gedronken, dan werd hetzelfde werk met frissche krachten voortgezet op een andere. De godsdienstoefeningen in de Sint-Annakerk werden dan ook op dien Kerstdag niet weinig gestoord; beleefde verzoeken om de vermakelijkheden een oogenblik te staken, waaraan fatsoenlijke menschen steeds gehoor zouden geven, werden niet ingewilligd en ook geen politie-agent waagde het tot rust te manen, wijl van hoogerhand op de Kerst-en Nieuwjaarsdagen vrijheid wordt gelaten om, zoowel in huis als op straat, met of zonder burengerucht gelijk men wil, zich te vermaken.

Zooals altijd schitterde onze politie ook wederom in de Kerstdagen door hare afwezigheid op de plaatsen, waar zij aanwezig had moeten zijn. Vandaar dat menigeen op straat door personen van het laagste soort bemoeilijkt werd en gedwongen was getuige te zijn van de grootste liederlijkheden. Wij hebben niet genoeg politie-agenten, zegt men. De politiemacht in het stadsdistrict is groot genoeg, doch wij geven toe niet groot genoeg, dat om maar een voorbeeld te noemen, steeds een agent op post staat voor sommige bepaalde huizen, zooals gebeurt, om te voorkomen dat de bewoner in zijn rustige rust gestoord worde door het geschreeuw van een straatjongen, het gekef van een hond of om dergelijke en andere kleingeestige redenen. Wat wij hiermede willen zeggen, is, dat de surveillance in de stad meer algemeen moet zijn, vooral op die dagen, dat het volk zich eerder aan buitensporigheden overgeeft.

Toch zullen wij alle schuld van de rustverstoring in de Kerstdagen niet aan de politie geven, de burgers zelven kunnen veel er toe bijdragen, dat er op de christelijke feestdagen een plechtige stilte heersche in onze stad. Zij beginnen bij voorbeeld met hunne zonen te verbieden spelende op viool en fluit in de Kerstdagen langs de straten te gaan; iedereen toch, die maar het minste begrip heeft van de waardigheid van een welopgevoed mensch, zal moeten bekennen, dat viool- en fluitspelen langs de straten, zoo het niet is om den broode of uit kracht eener verplichting, welke men op zich genomen heeft, geen werk is voor een fatsoenlijk man.

Door samenwerking van allen hopen wij dus, dat in het vervolg de christelijke feestdagen en vooral de Kerstdagen onder ons gevierd worden, zooals ze in een christelijke stad gevierd moeten worden. Het bevorderen van den christelijken zin zal ons allen tot eer verstrekken en voor ons de achting afdwingen van allen, die ons eiland bezoeken.

***

In den vroegen morgen van verleden Dinsdag bleek het, dat de telefoondraad, die van de stad naar Caracas-baai gaat, bij de plantage Zuurzak op één plaats gebroken en op een andere gezakt was, zoodat het gevaarlijk was met een rijtuig over den weg naar bovengenoemde of een andere daarbij gelegen plantage te gaan. Iemand, die dit ondervonden had, deed omstreeks negen uur 's morgens van hetgeen met den telefoondraad gebeurd was, aangifte bij de politie-wacht op den Berg van Pietermaai, wijl de telefoonverbinding tusschen Caracas-baai en de stad een onderneming is van het gouvernement. Niettegenstaande het gevaar, dat voor ieder rijtuig op dien weg dreigde, was 's avonds laat nog niets gedaan om het ongeval te verhelpen en groote ongelukken te voorkomen. Wij zelven, die dien weg moesten maken en tegen het gevaar waren gewaarschuwd, hebben toen ondervonden, met wat angst men dan in een rijtuig zit; alleen voortdurende oplettendheid en het sturen van de paarden op een onbereden gedeelte van den weg hebben belet, dat wij in minder aangename aanraking kwamen met den telefoondraad, en zoo andere rijtuigen ons dien avond gevolgd zijn, hopen wij, dat ze er even gelukkig afgekomen zijn als wij. Toch neemt deze gelukkige afloop niet weg, dat het bestuur verplicht is bij volgende gelegenheden meer spoed te maken met het herstellen van gebroken telefoondraden of het in g eden staat brengen van de wegen.

Inspectie.

De inspectie-reis in de benedendistricten, waartoe, zooals wij de vorige week meldden, het voornemen bestaat, zal aanstaanden Dinsdag door den Hoogedel Gestrengen Heer Gouverneur in gezelschap van eenige daartoe uitgenoodigde Heeren ondernomen worden. Het plan is om een geheele week in de benedendistricten door te brengen en eerst Dinsdag over acht dagen in de stad terug te keeren.

Reclame.

De Heer H. JESURUN, die reeds meermalen bewijzen gaf van zijn vindingrijkheid in het reclame-maken en op ons eiland *La Agencia Americana de Anuncios* oprichtte, zal op de drukste punten onzer stad volgens Europeesche en Amerikaansche wijze borden en muurvlakten gebruiken om daarop advertentiën te plaatsen. Ook heeft genoemde Heer goedgunstig een gedeelte der beschikbare ruimte gereserveerd voor het plaatsen der namen van de Curaçaosche bladen. Wij wenschen den Heer JESURUN in zijne onderneming te en hopen, dat velen gebruik zullen maken van dit nieuw en zeker openbaar middel van adverteeren.

Brand te Port-au-Prince.

Den 5den Januari brak 's avonds omstreeks elf uur een hevige brand uit te Port-au-Prince. Het vuur werd aangewakkerd door een fellen wind, die tot 's morgens vier uur aanhield. Meer dan 800 huizen zijn een prooi der vlammen geworden. Vele magazijnen, het Hotel France, de kerk van den H. Jozef is verbrand.

Den 6den 's morgens werd ook nog te Port-au-Prince een aardschok gevoeld, die van het noorden naar het zuiden ging, maar waarbij geen persoonlijke ongelukken te betreuren zijn. De grootste ontsteltenis heerscht onder de bevolking en meer dan twee duizend personen zijn zonder dak.

BUITENLAND.

Duitschland.—Prins Heinrich van Pruisen heeft, vóór hij zijn Admiraal-commando in de Chineesche wateren ging aanvaarden, een bezoek van twee uren gebracht aan Von Bismarck op Friedrichsruhe. De oud-kanselier was door een voetlijden — gevolg van een aderbreuk — aan zijn stoel gebonden, doch overigens welvarend. De jonge zeeman kuste bij het afscheid eerbiediglijk het voorhoofd en de wangen des grooten mans, die hem een hartelijk "zeemansheil" op reis medegaf. Keizer Wilhelm deed zijn broeder en diens smaldeel van Wilhelms-haven uitgeleide tot aan de grens der Duitsche wateren. Naar *The Times* uit Peking verneemt, telegrapheerde het Ministerie van Buitenlandsche Zaken aan den Onderkoning van Pet-Chili, dat, nu China Duitschland's eischen heeft ingewilligd, hij moet bewerken, dat Duitschland Kiochan ontruimt op een nader te bepalen tijdstip, waartegenover China en bereid zal worden gevonden als kolenstatie aan Duitschland af te staan den inham van Samsah, provincie Fokieu. Ook van andere zijde werd reeds opgemerkt, dat het door de Duitschers bezette punt voor een kolenstation eene wel wat overwegende positie is, door zijne ligging aan de Pet-Chili-golf.

Ingezonden Mededeelingen

ADVERTENTIEN.

Tot onze diepe droefheid overleed den 1sten Januari voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden onze innig geliefde Echtgenoot, Vader, en Broeder, de Heer **Jan Hendrik Maarten Ellis** in den ouderdom van 51 jaar.

Uit aller naam

J. H. M. ELLIS.

Arts, Off. v. gez. 2de kl.

ELIXIR de CAPUCHINO

PREPARADO POR

H. SUELS.

(FARMACÉUTICO.)

Esta preparación es indispensable para la salud de la muger. Su constante uso hace desaparecer la inapetencia, languidez, palidez del semblante y las manchas del rostro, extirpando al mismo tiempo todas las afecciones que provienen de las impurezas de la sangre.

Es muy eficaz para combatir la esterilidad y para estimular el desarollo en las jóvenes.

Probadlo y os convencereis.

De venta en la Botica Central de

DE LANNOY & Co.

UNICOS AGENTES.

N. WOUTERLOOD PJz

te LEIDEN.

FABRIKANT VAN

Verduurzaamde Levensmiddelen.

Gedeponeerd

N.B. Nevenstaand merk komt voor op de bodems of deksels der blikken, op de etiketten en verpakkingen.

Fabrieksmerk

Willige Verkooping.

De ondergeteekende, *Jan Appel* wonende op Curaçao, maakt bekend dat hij, in hoedanigheid van executeur-testamentair van wijlen Mejuff: *Mary Driebergen* [a] *Mary Cohen*, den 15 Maart 1897 overleden op het eiland St. Eustatius, op den 17n. Januari 1898, dès namiddags te een uur in het verkoophuis van den Heer *M. P. Curiel* hoek Prinsen- en Keukenstraat Willemstad alhier, *publiek* aan den meestbiedende zal *verkoopen* een stuk gronds met het daaropstaand huisje gelegen op dit eiland, op den berg aan de Overzijde dezer haven in de 1e. wijk en deel uitmakende van de perceelen nummer 82,—74 en 79.

Curaçao den 16 December 1897.

De ondergeteekende voornoemd,

J. APPEL.

LUZ DIAMANTE,

LONGMAN & MARTINEZ,

NEW YORK.

Libre de Explosión, Humo y Mal Olor.

— De Venta Por —

Las Ferreterías y Almacenes de Víveres.

van Houtens Cacao

Aan hare voortreffelijkheid dankt Van Houten's Cacao haar wereldberoemdheid.

De door ons in 1867 uitgevonden ***Fijne Palmitine Zeep*** is de meest gerenommeerde Nederlandsche Toiletzeep, fijn geparfumeerd, bijzonder zacht voor de huid en de meest geschikte Zeep voor zuigelingen en kinderen en voor alle personen, die prijs stellen op eene gezonde blanke en zachte huid.

Voor de tropische luchtstreken is deze Zeep uitmuntend, daar zij door zuiverheid van fabrikaat en hoog zeepgehalte onveranderlijk en niet aan uitdrogen onderhevig is.

Onze ***Palmitine Zeep*** staat onder voortdurende contrôle van Dr. P. F. VAN HAMEL ROOS en A. HARMENS Wzn. te Amsterdam.

Ieder stukje moet van onzen naam en gedeponeerd fabrieksmerk "***HET ANKER***" voorzien zijn.

Men wachte zich voor de talrijke namaaksels.

SOLIEDE VERKOOPERS GEZOCHT.

GEBR. DOBBELMANN.

Nijmegen. *Zeepfabrikanten*

Botica Central

DE LANNOY & Co

CURAZAO—OTRABANDA

CALLE ANCHA No 160

Teléfono No 107.

Surtido completo de drogas y medicinas de patente de las más modernas; perfumes de varias fábricas, anteojos, tabacos, semillas de hortalisa, cacao y chocolate de distintas marcas, vinos del Rin y tinto de los más renombrados, cerveza blanca y negra, etc. etc.,

M. B. GORSIRA & Co

— HEERENSTRAAT —

te nen constantemente un surtido de toda clase de mercancías renovado por todos los vapores.

Novedades,

Artículos de fantasía,

etc., etc., etc.,

MÁQUINAS DE COSER DE SINGER LEGÍTIMAS.

PRECIOS DE REALIZACION.

TOSES Y CATARROS.

Como curativo de la Tos y del Catarro no tiene igual la Emulsión de Scott. Hay gran diferencia entre "detener" ó "aliviar" y *curar radicalmente* un catarro ó tos. No puede haber curación real sin hacer desaparecer la causa de la enfermedad. La Emulsión de Scott devuelve al sistema robustez y fuerzas haciendo que no esté tan expuesto á estas enfermedades. El principio de la Tísis es á menudo un catarro ó tos. Como la

Emulsión de Scott

Marca de Fábrica.

de aceite de hígado de bacalao con hipofosfitos de cal y de sosa cura tan efectivamente la tos y el catarro, se la considera muy necesaria medicina de familia que es prudente conservar en la casa contra tan fuecuentes afecciones. Es agradable al paladar. Los niños la toman con verdadero placer y los transforma de raquíticos y endebles á fuertes y rollizos, blindandolos, por decirlo así, contra las Toses y Catarros y otras enfermedades. Pruébese. No hay nada mejor para curar la Anemia.

De venta en las Boticas. Rechácense las imitaciones.

Scott y Bowne, Químicos, Nueva York.

TYD-TAFEL

DE STOOMSCHEPEN VAN "THE RED D LINE"

TUSSCHEN

NEW-YORK,

LA GUAYRA, PUERTO CABELLO, CURAÇAO, CORO EN MARACAIBO

1897	Philadelphia	Caracas	Venezuela	Philadelphia	Caracas	Venezuela
Vertrekt van NEW YORK....	Dec. 23	Jan. 4	Jan. 13	Jan. 22	Febr. 2	Febr. 12
Komt aan te CURAÇAO	„ 29	„ 10	„ 19	„ 28	„ 8	„ 18
Vertrekt van „	„ 30	„ 11	„ 20	„ 29	„ 9	„ 19
Komt aan te PTO. CABELLO	„ 31	„ 12	„ 21	„ 30	„ 10	„ 20
Vertrekt van „	Jan (98) 2	„ 12	„ 22	„ 31	„ 11	„ 23
Komt aan te LA GUAYRA..	„ 3	„ 13	„ 23	Febr. 1	„ 12	„ 24
Vertrekt van „ ..	„ 5	„ 15	„ 26	„ 4	„ 15	„ 26
Komt aan te PTO. CABELLO	„ 6	„ 16	„ 27	„ 5	„ 16	„ 27
Vertrekt van „	„ 7	„ 17	„ 27	„ 5	„ 16	„ 28
Komt aan te CURAÇAO	„ 8	„ 18	„ 28	„ 6	„ 17	Maart 1
Vertrekt van „	„ 10	„ 19	„ 29	„ 8	„ 18	„ 2
Komt LA GUAYRA aan .... om passagiers en *Mails* aan wal te zetten en in te nemen	„ 11	„ 20	„ 30	„ 9	„ 19	„ 3
Komt an te NEW-YORK.....	„ 17	„ 26	Febr. 5	„ 15	„ 25	„ 9

Stoomschip Maracaibo.

Vertrekt van CURAÇAO....	Dec. 31	Jan. 11	Jan. 20	Jan. 29	Febr. 9	Febr. 19
Komt aan te MARACAIBO....	Jan. (98) 1	„ 12	„ 21	„ 30	„ 10	„ 20
Vertrekt van "	„ 8	„ 16	„ 26	Febr. 5	„ 15	„ 27
Komt aan te CURAÇAO......	„ 9	„ 17	„ 27	„ 6	„ 16	„ 28

De Stoomschepen van deze lijn zijn expresselijk in Philadelphia voor deze vaart gebouwd en hebben zeer geriefelijke kajuiten voor passagiers.

RIVAS, FENSOHN & Cia.,

Agenten.